

7. Мальцев В.І., Карпова Г.О., Зуб Л.М. Визначення якості води методами біоіндикації: науково-методичний посібник. — К.: Науковий центр екомоніторингу та біорізноманіття мегаполісу НАН України, Інститут екології НЕЦ України, 2011. — 112 с.

ДІАТОМОВІ ВОДОРОСТІ ВОДНО-БОЛОТНИХ УГІДЬ УРОЧИЩА «ЦИБУЛІ» (ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ)

Кривошея О.М., Кривенда А.А.

*ННЦ «Інститут біології» Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
Університет імені Георга Августа, м. Геттинген*

Урочище «Цибулі» є прикладом вдалого відновлення у 1999 році болотних екосистем, які були осушені у 1968-1972 роках минулого століття і певний час використовувалися як пасовища та сінокоси. Це цілісний болотний масив, який виконує важливі екологічні та водорегулюючі функції, є складовим елементом буферної зони Ворсклянського екологічного коридору [1].

Водно-болотні угіддя урочища «Цибулі» знаходяться в Полтавському районі Полтавської області в користуванні мисливського господарства «Чалівське» ДП «Полтавський лісгосп» і займають площу 207 га між селами Микільське, Портнівка та Ватажкове на уступі борової тераси р. Ворскла.

Відомості щодо видового складу діатомових водоростей лісостепової частини Полтавської області Полтавського району є недостатніми, адже останні дані датуються 1892 роком та декількома згадками 1960, 1962 та 1966 років [5]. Тому дослідження альгофлори урочища, зокрема діатомових водоростей, які можуть бути використані як біоіндикатори стану водойм є актуальними.

За даними літератури, для водойм Лівобережного Лісостепу наводиться 244 види відділу Bacillariophyta, які належать до трьох класів, 14 порядків, 28 родин та 58 родів. Що стосується Полтавської області, то на її території виявлено всього 56 видів, з яких 7 річкових, 46 — зі ставків та озер і лише 2 види були болотними [3, 5]. Також є дані досліджень 2002-2005 років, проведених О.Р. Райдою на території РЛП «Нижньоворсклянський», в яких наводиться 195 таксонів діатомових водоростей, 89 виявлені саме в болотах. Однак, досліджувана цим автором територія знаходиться на межі Лівобережного Лісостепу та Степу [2].

Матеріали досліджень відібрані нами в серпні 2012 року. Було відібрано 8 проб за стандартними методиками. Для визначення діатомових водоростей використовували постійні препарати, які виготовляли з використанням перикису водню.[4]. Готові постійні препарати зберігаються на кафедрі ботаніки ННЦ «Інститут біології» Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Ідентифікацію діатомових водоростей проводили за визначниками серії «Süßwasserflora von Mitteleuropa» [6-8] та «Diatoms of Europe» [9-12].

За попередніми даними, на досліджуваній території було виявлено 46 видів діатомових водоростей, серед яких представники двох класів (Mediophyceae та Bacillariaceae), 9 порядків (*Fragilariales*, *Eunotiales*, *Cymbellales*, *Achnanthes*, *Naviculales*, *Thalassiosiphales*, *Bacillariales*, *Rhopalodiales* та *Thalassiosirales*), 14 родин та 17 родів.

Найбільш чисельно представленими були види порядків *Fragilariales*, *Cymbellales*, *Naviculales*, *Achnanthes* та *Rhopalodiales*. Зокрема такі види, як *Achnanthes exigua* Grunow, *Lemnicola hungarica* (Grunow) Round et Basson, *Amphora veneta* Kützing, *Cocconeis placentula* Ehrenberg, *Craticula halophilla*

(Grunow in Van Heurck) D.G.Mann in Round, Cymbella neocistula Krammer, Encyonema minuta (Hilse ex Rabenh.) D. G. Mann in Round, Epithemia adnata (Kütz) Breb. in Breb. Et P. Godey, Fragilaria ulna (Nitzsch) Lange-Bertalot, Gomphonema acuminatum Ehrenb., Gomphonema affine Kützing, Gomphonema gracile Ehrenb., Navicula radiosa Kützing, Nitzschia amphibia Grunow, Nitzschia frustulum (Kützing) Grunow in Cleve et Grunow, Pinnularia viridis (Nitzsch) Ehrenberg.

Всі знайдені види є новими для території урочища та Полтавського району в цілому. Дані матеріали можуть бути використані в оцінці якості та екологічного стану поверхневих вод за методикою діатомових індексів, що є досить поширеною в країнах Європи, та при складанні систематичних списків альгофлори області.

Література

1. Регіональна екомережа Полтавщини / Під загальною редакцією О.М.Байрак. — Полтава: Верстка, 2010. — 214 с.
2. Райда О.В. Водорості водойм регіонального ландшафтного парку «Нижньоворсклянський» (Україна) / Автореф. дис. ... канд. біол. наук. — Київ, 2013.
3. Спесивцев П. В. Болотные почвы Полтавщины и организация их опытного изучения / Доклад Опытн. Губернской комиссии. — Полтава, 1919.
4. Fleming W. A high index mounting medium for microscopy // J. Roy. Micr. Soc. — 1943. — Vol. 63. — P. 34-37.
5. Petro M. Tsarenko, Solomon P. Wasser, Eviatar Nevo — Ruggel: A.R.G. Algae of Ukraine: Diversity, Nomenclature, Taxonomy, Ecology and Geography Vol. 2 Bacillariophyta / ed. by Gartner Verlag. — 2009. — 413 p.
6. Krammer K., Lange-Bert. H. Bacillariophyceae 1. Teil: Naviculaceae. Süßwasserflora von Mitteleuropa. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag, 1986. — 876 p.
7. Krammer K., Lange-Bert. H. Bacillariophyceae 2. Teil: Bacillariaceae, Epithemiaceae, Surirellaceae. Süßwasserflora von Mitteleuropa. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag, 1989. — 569 p.
8. Krammer K., Lange-Bert. H. Bacillariophyceae 3. Teil: Centrales, Fragilariaceae, Eunotiaceae. Süßwasserflora von Mitteleuropa. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag, 1991. — 600 p.
9. Krammer K., Lange-Bert. H. Bacillariophyceae 4. Achnantheaceae. Kritische Ergänzungen zu Navicula (Lineolatae) und Gomphonema. Süßwasserflora von Mitteleuropa. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag, 1991. — 437 p.
10. Krammer K. Diatoms of Europe. Vol. 3. Cymbella. Ruggel: A.R.G. Gartner Verlag K.G., 2002. — 584 p.
11. Krammer K. Diatoms of Europe. Vol. 4. Cymbopleura, Delicata, Navicymbula, Gomphocymbellopsis, Afrocymbella. Ruggel: A.R.G. Gartner Verlag K.G., 2003. — 530 p.
12. Lange-Bertalot H. Navicula sensu stricto. 10 Genera separated from Navicula sensu lato Frustulia. — Ruggel: A.R.G. Gartner Verlag. — 2001. — 526 p.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИДУ *ZEA MAYS L.* В УМОВАХ С. МИХАЙЛІВКА МАШІВСЬКОГО РАЙОНУ

Мазоха Є.В., Оніпко В.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Умовою реалізації потенційних можливостей гібридів кукурудзи є повне задоволення фізіологічних вимог конкретних сортів до факторів зовнішнього середовища. На сьогодні агротехнічні заходи спрямовані на підвищення врожайності за рахунок формування оптимальної густоти стояння рослин. Тому доцільним було провести дослідження, яке полягало у вивченні впливу густо-